

Offentlig sektor som aktiv möjliggörare för innovation

Reglabs årskonferens

2025-03-13

Jonny Ivarsson Paulsson, bitr. programansvarig handläggare, Vinnova
jonny.paulsson@vinnova.se

VINNOVA

1

Vi behöver innovation i bred bemärkelse

Sverige och världen står inför komplexa utmaningar.

Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet.

Vårt uppdrag är att stärka Sveriges innovationsförmåga.

Vinnova hjälper till att öppna upp för innovation som gör skillnad.

VINNOVA

2

Vi minskar avstånden

mellan företag, forskare, offentlig sektor och civilsamhället genom att identifiera, mobilisera och finansiera insatser.

- 1) Identifiera områden där vi behöver stärka innovationsförmågan.
- 2) Mobilisera aktörer utifrån behov och möjlighet.
- 3) Utveckla lämpliga insatser för finansiering inom områden där vi vill främja innovation.

VINNOVA

3

Impact innovation

Sveriges innovationssatsning för 2030-talet

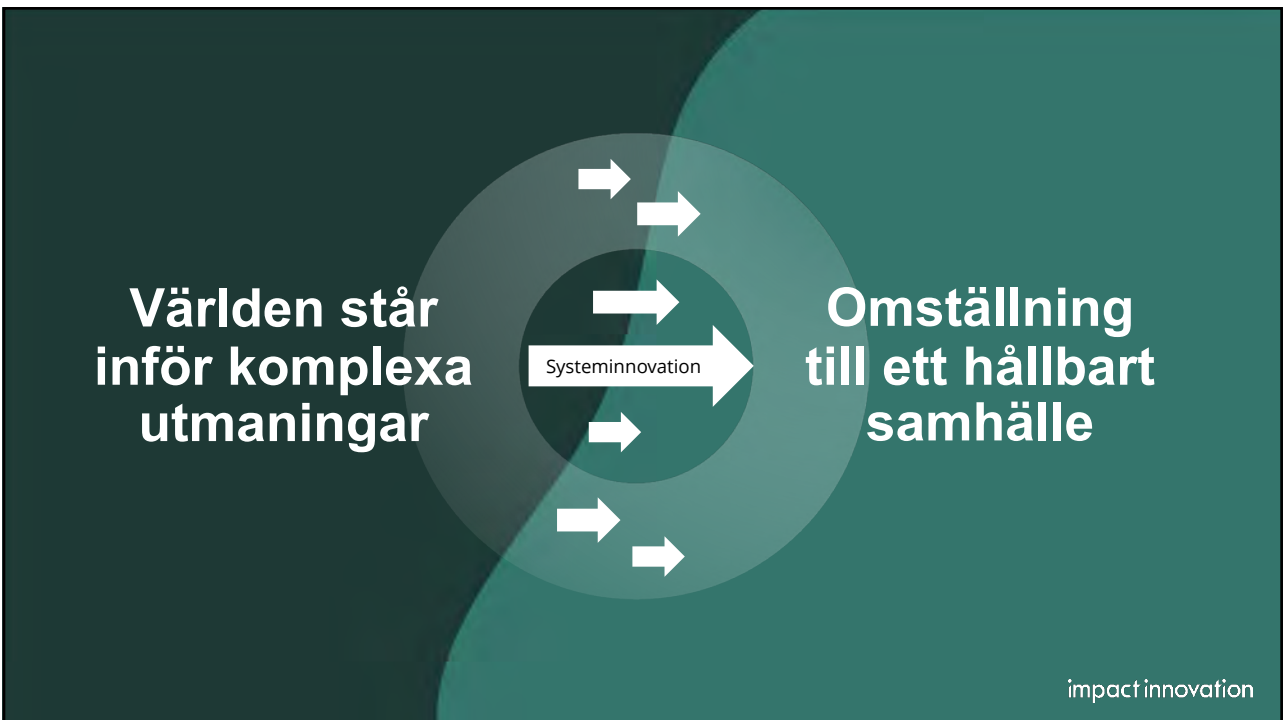
Ett regeringsuppdrag och gemensamt initiativ av Energimyndigheten, Formas och Vinnova utifrån ett regeringsuppdrag

impact innovation

4

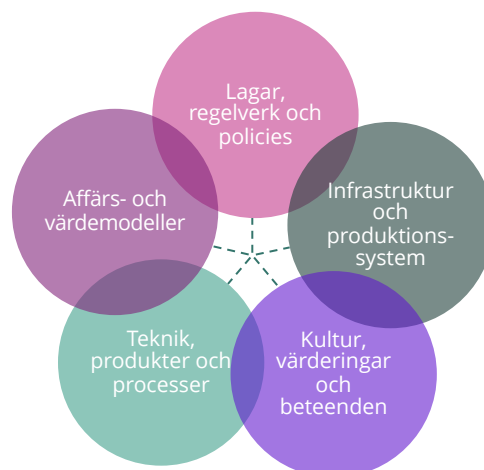
5

6

Systeminnovation.

- En strategi för att ta sig an utmaningar och förnya hela samhällssystem.
- Ett systemperspektiv för att bygga broar mellan individuella lösningar.
- Engagera aktörer från olika sammanhang, med olika roller, insikter och kompetens.

impact innovation

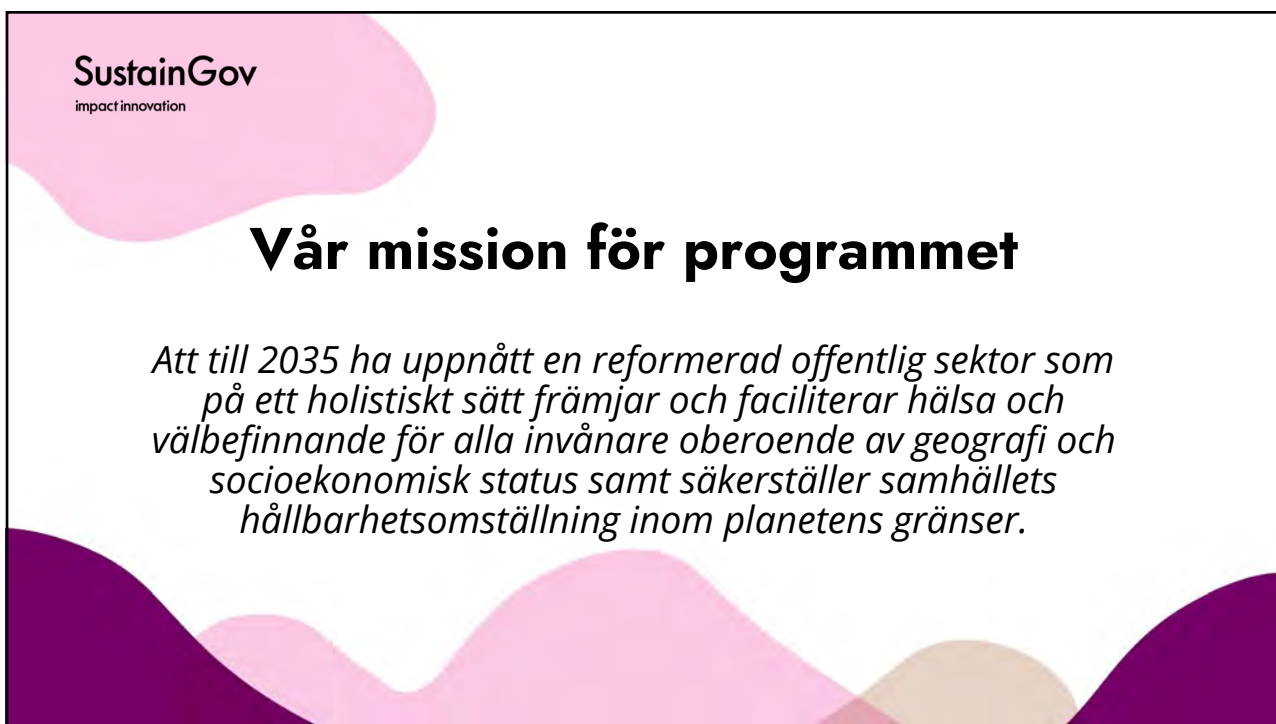
7

8

1

2

SustainGov
impact innovation

Vilka står bakom SustainGov?

- **Initiativtagare** är bl.a. Landshövding i Västerbottens län *Helene Hellmark Knutsson* med en bakgrund inom politik och förvaltning på alla nivåer (stat, region, kommun)
- **Programmet är aktörsdrivet** och leds av Mittuniversitetet med ytterligare 15 parter (lärosäten, kommuner, regioner, statliga myndigheter, m.fl.) och ca 80 personer i programkontoret

SustainGov
impact innovation

3

SustainGov
impact innovation

Varför behövs vi?

GÅNGVÄLDET • SAMHÄLLETS SVAR

Allt fler unga bakom grovt våld – kraftig ökning i år

Inkomstskillnaderna ökar i Sverige

Senast uppdaterad: 2023-02-02

Efter några år med en förhållandevis svag utveckling ökade hushållens ekonomiska standard mer än på flera år under 2021, visar ny statistik från SCB. Samtidigt ökade inkomstskillnaderna, som nu är större än på flera decennier.

Integration & segregation

Ny rapport: Stor ökning av segregationen

Ny rapport: Vård för psykisk ohälsa bland barn och unga fortsätter öka

Andelen barn och unga som vårdas för psykisk ohälsa fortsätter att öka och ökningen gäller även barn och unga som behandlas med antidepressiva. Men det finns en kurva som bryter av mot tidigare år. Bland unga vuxna skedde en liten minskning av nya vårdfall förra året.

Miljöförstöring och artutrotning medför ohälsa och sjukdom

Covid-19 är exempel på effekter av ett stort ekosystem

Mångmiljardnota för samhället när elever inte klarar skolan

Ny rapport • "Summa som kan öppna ögonen"

SustainGov
impact innovation

4

Fokus på symptom – inte orsaker

We need to stop just pulling people out of the river. Some of us need to go upstream and find out why they are falling in.

(Desmond Tutu)

5

Från Government till Governance

Göra saker rätt

Fokus på:

- Process
- Standardisering
- Statsfinansiella kostnader/budgeten
- Alla ska behandlas lika
- Regelstyrning
- Hierarkier, mandat och linjen
- Silos och mellanrum
- Bristande samverkan
- Inifrån och ut
- Reaktiv
- Rädsla att göra fel

Göra rätt saker

Fokus på:

- Effekt
- Värdeskapande
- Samhällsekonomiska nyttor/kostnader
- Behovsanpassat
- Experiment, innovation och lärande
- Nätverk, initiativ och partnerskap
- Hängrännor och samordningsansvar
- Samhandling med andra
- Utifrån och in
- Proaktiv
- Mod att göra rätt eller fel

6

SustainGov
impact innovation

Offentlig sektor *kan* och *behöver* bli en aktiv möjliggörare för hållbarhetsomställningen

Dagens situation – en ohållbar "industriell logik"

Individer/invånare "faller mellan stolarna"

Offentlig sektor organiserar sig utifrån en industriell logik

Önskat läge – ett hållbart samhälle för alla

Offentlig sektor organiserar sig utifrån individens behov

Reformering av offentlig sektor

Källa: Inspirerat av SI Networks

7

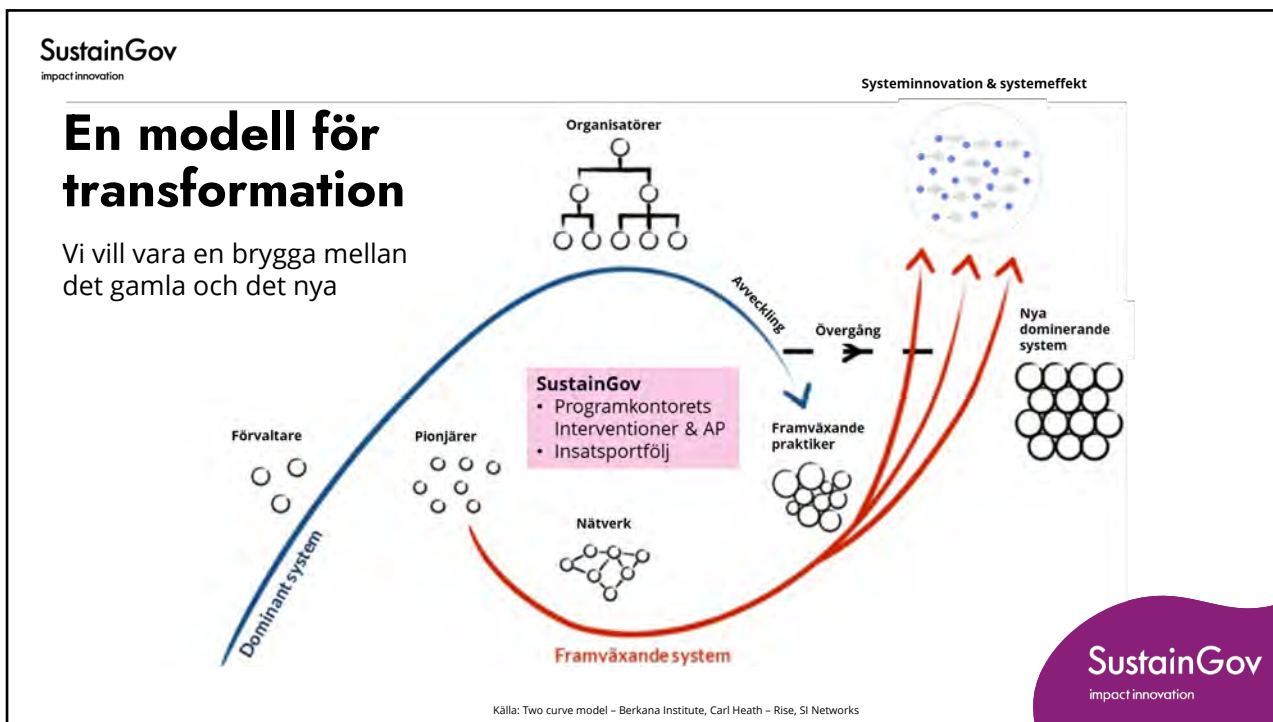
SustainGov
impact innovation

- Känner ni igen er i beskrivningen?
- Vilken systemproblematik möter ni på dagligdags som inte går att lösa ut genom att jobba som vi alltid gjort?

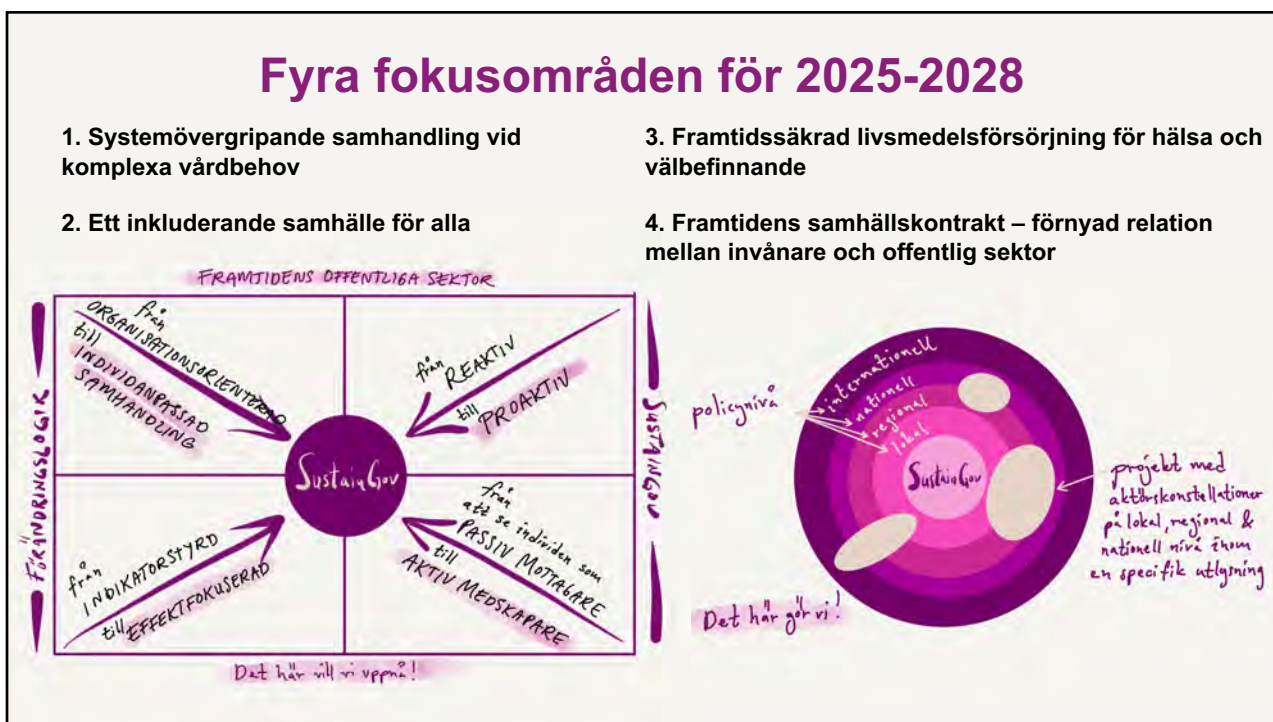
Diskutera i mindre grupper (3 och 3)

SustainGov
impact innovation

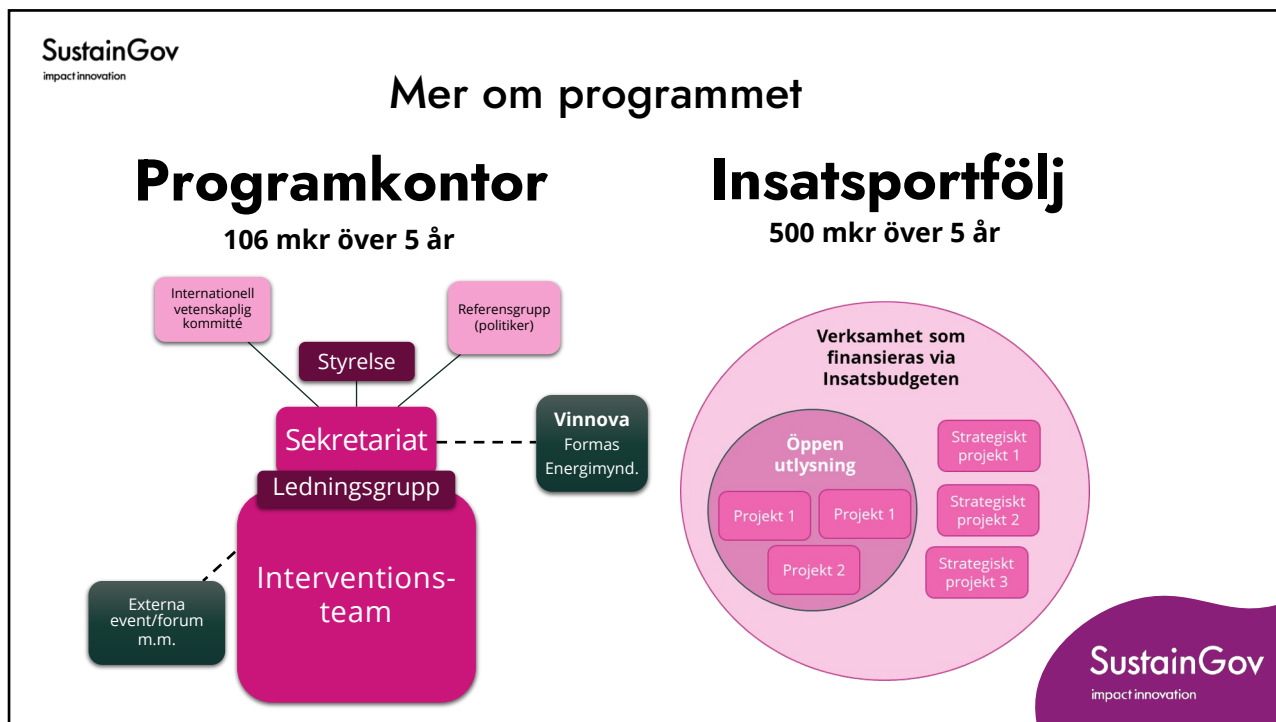
8

10

11

12

Vår första öppna utlysning – utrymme för offentlig sektor att utveckla systemsyn

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE INSATSER FÖR HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

- Öppen utlysning under 2024 med fokus på att få offentliga aktörer att identifiera främjande och/eller förebyggande insatser som bidrar till en beständig omställning och mer proaktiva insatser
- 21 projekt finansierades efter bedömning av oberoende experter. Total investering 9,8 mkr.
- Genomförande under 2025.
- I nästa fas kommer vi att finansiera försöksverksamhet och nya genomförandestudier

SustainGov
impact innovation

13

Vårt första strategiska projekt - exempel på begynnande förändringsallians

SYSTEMDESIGN FÖR MINSKAD REGELBÖRDA FÖR LANTBRUKARE [HelhetsEnkelt]

Vi vet att lantbrukare omfattas av ca 600 regler...

Genom att samla aktörer vertikalt och horisontellt vill vi testa metoder för att skapa en hälsosam systemförflyttning som kan skalas där lantbrukarnas upplevda regelbörda minskas på riktigt

Deltagare:

Samhällsnytta AB (koord.), Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Tillväxtverket, Länsstyrelsen Jämtland, Länsstyrelsen Värmland, Länsstyrelsen Skåne, Handelshögskolan i Stockholm, Lantbrukarnas Riksförbund, Växa Sverige, samt enskilda lantbrukare & KSLA

Startade 1 oktober 2024 och pågår till 2026

SustainGov
impact innovation

14

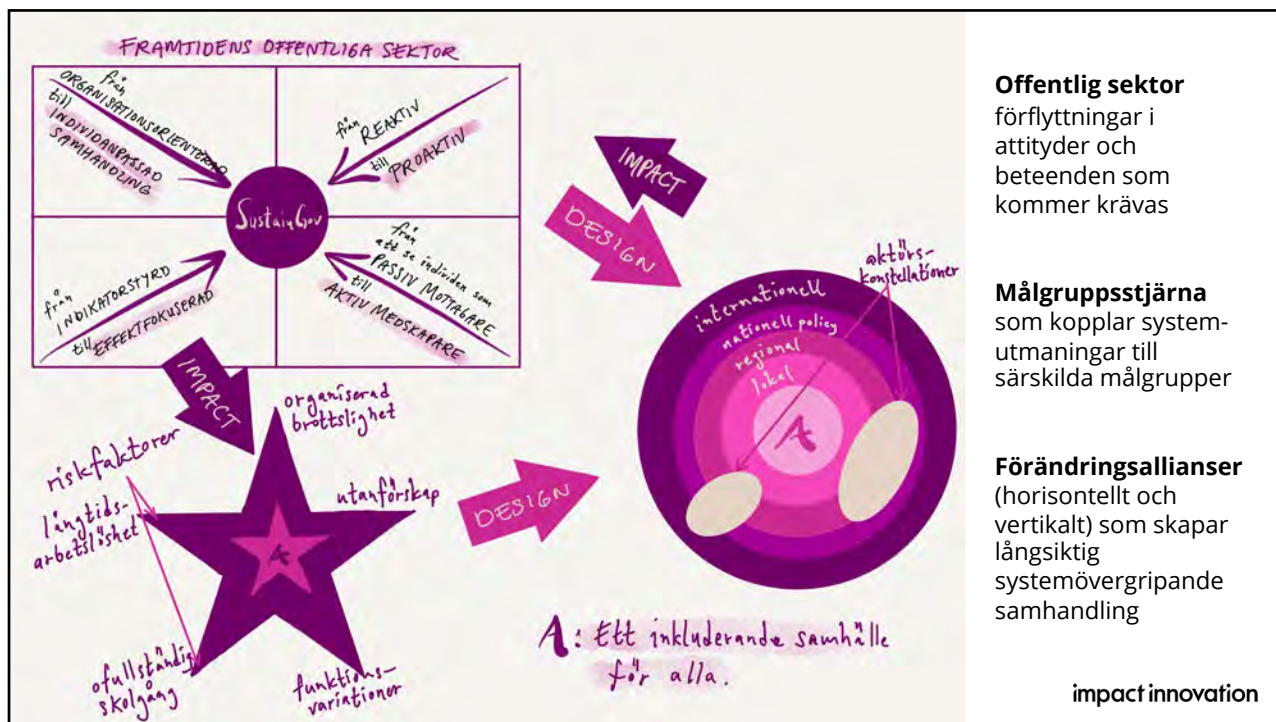
Kommande: större utlysning under våren 2025 (ev. hösten 2025)

FOKUSOMRÅDEN	Förstudie Minst två aktörer 6 mån, 500 tkr	Genomförande Minst tre aktörer två olika nivåer 2 år, 4 mnkr	Förändringsallians Minst fem aktörer alla policynivåer 3 år, 10 mnkr
Samhandling vid komplexa vårdbehov	20 st	5 st	1 st
Inkluderande samhälle	20 st	5 st	1 st
Framtidssäkrad livsmedelsförsörjning	10 st	2 st	Inte aktuellt (avvaktar Helhetsenkelt)
Framtidens samhällskontrakt	20 st	5 st	Inte aktuellt (andra satsningar)

SAMMANTAGET I STORLEKSORDNINGEN 100-130 MKR
VISS MEDFINANSIERING KOMMER ATT EFTERFRÅGAS

SustainGov
impact innovation

15

16

SustainGov
impact innovation

Diskutera i mindre grupper (3 och 3)

- Hur passar dessa fokusområden er?
- Hur kan ni hjälpa oss mobilisera Sverige?

SustainGov
impact innovation

17

SustainGov
impact innovation

Tack!

Följ oss på LinkedIn!

Mariell Juhlin
Programchef
mariell.juhlin@miun.se
+46-(0)70 366 9029

Ludde Edgren
Bitr. programchef
ludde.edgren@miun.se
+46-(0)72 595 73 29

www.sustaingov.se